

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสแห่งการปรับเปลี่ยนทางสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้มุ่งเน้นให้การศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) สร้างคนที่มีคุณภาพ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากล การจัดการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพบริบท (Context) ครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการได้มุ่งสู่ระบบของการพัฒนาให้สนองตอบต่อสังคมยุคข้อมูลสารสนเทศ ดังนั้น คำว่า มาตรฐาน ของการจัดการศึกษาจึงเป็นแนวคิดสำคัญของสังคมที่ได้กล่าวขานกันมากมายในปัจจุบัน โดยเฉพาะช่วงเวลาแห่งยุคการปฏิรูปการเรียนรู้ภายใต้สภาระหว่างพระมหากษัตริย์ผู้ใต้การพิทักษ์แห่งชาติ พ.ศ. 2542 โรงเรียนเป็นองค์กรระดับฐานล่างสุดของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา โดยเฉพาะสังคมและชุมชนในท้องถิ่นที่ต่างก็คาดหวัง และเชื่อมั่นว่าโรงเรียนหรือสถานศึกษายุคใหม่จะเป็นองค์กรหลักสำคัญของการสร้างความมั่นใจในด้านมาตรฐานของการจัดการศึกษาภาคบังคับให้เกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์ คือ นักเรียนในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้นๆ ได้อย่างมีคุณภาพสูงสุด

โรงเรียนประถมพิทักษ์เป็นองค์กรสำคัญในการสร้างความเป็นมาตรฐานการศึกษาให้บังเกิดขึ้นโดยอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่มีกลไกของการพัฒนาที่สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและเกิดขึ้นโดยร่วมแรงร่วมใจจากทรัพยากรบุคคลในทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ดังที่ สงข ประเสริฐพันธุ์ (2543 : 48) กล่าวสรุปไว้ว่ามาตรฐานของโรงเรียนต้องเกิดจากฝีมือของบุคลากรในโรงเรียน โดยบุคคลภายนอกให้การสนับสนุนเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานของบุคลากรในโรงเรียนทุกคนทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงภารกิจอันสำคัญยิ่งขึ้นนั่นคือ ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนจะต้องสร้างและพัฒนาคุณภาพของตนให้มีความพร้อมที่จะใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาในศิษย์ คุณภาพนักเรียน หรือมาตรฐานของโรงเรียน

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างมาตรฐานให้กับโรงเรียนเป็นประเด็นปัญหาหนึ่งที่สังคมไทยกำลังให้ความสำคัญในอันดับต้นๆ กระทรวงศึกษาธิการกำลังพยายามที่จะปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนด้วยการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียน และเพื่อหาแนวทางวิธีการแก้ไขวิกฤตในเรื่องคุณภาพการศึกษาโดยรวม และผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนก็คือผู้บริหารโรงเรียนนั่นเอง ดังเช่น รัญจวน อินทรค้ำแหง (2537, อ้างถึงใน สงบ ประเสริฐพันธุ์ 2543 : 79) ที่กล่าวว่า "ไว้ว่าผู้นำสถานศึกษาทุกระดับตั้งแต่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน มีบทบาทความรับผิดชอบอย่างสำคัญ ทั้งในการสร้างสรรค์และทางทำลาย เพราะเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในสถานศึกษานั้น"

หากความสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน สถานศึกษาที่มีบทบาทต่อองค์กรดังกล่าว มาตรฐานของโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้หรือไม่อย่างไรนั้นผู้บริหารจะเป็นตัวแปรสำคัญที่จะสร้างสรรค้ให้บังเกิดขึ้นภายใต้กลไกหรือกระบวนการบริหารจัดการขององค์กรนั้น ๆ

โลกปัจจุบันนี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่คุณภาพของการปฏิบัติเป็นสำคัญ ดังนั้นการประกันคุณภาพและระบบมาตรฐานคุณภาพจึงเป็นหัวข้อสำคัญทุกครั้งในการกำหนดนโยบายขององค์กร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงกำหนดนโยบายสำหรับการดำเนินงานในช่วงระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 ไว้ตามหลัก 4 ประกัน คือประกันโอกาสทางการศึกษา

ประกันคุณภาพทางการศึกษา ประกันประสิทธิภาพทางการศึกษา และประกันความปลอดภัยมาตรฐานโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการประกันคุณภาพทางการศึกษาซึ่งย่อมเป็นเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกัน โอกาสทางการศึกษาและประกันประสิทธิภาพทางการศึกษาในที่สุดด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ขึ้นด้วยความรอบคอบทั้งในเรื่องวิชาการ และในเรื่องความเห็นของผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทยโดยการทำประชาพิจารณ์และ โดยความเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ได้นำมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ไปใช้ให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินมาตรฐานของโรงเรียนในสังกัดและเป็นการกระตุ้นเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนทั้งหลายให้มีคุณภาพสูงสุดต่อไป(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2541 : 1) ซึ่งมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ.2541 เป็นมาตรฐานโรงเรียนที่ปรับปรุงและพัฒนาจากเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ.2536 – 2537 ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน 3 กลุ่ม คือ

1. มาตรฐานด้านผลผลิต ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานคุณภาพนักเรียนระดับ
ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนการสอน และ
มาตรฐานการบริหารโรงเรียน
3. มาตรฐานด้านปัจจัย ประกอบด้วย มาตรฐานวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง
โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2538

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีการกิจและบทบาทสำคัญในการประสานงานกับ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ โรงเรียนในสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อจัดการศึกษาในพื้นที่ของจังหวัดกำแพงเพชร ให้บรรลุจุดประสงค์และเป้าหมาย ที่สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้โดยมีเกณฑ์มาตรฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา เป็นกรอบแนวทางในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการสอน
ทุกระดับ ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาและมีความพยายามที่จะให้
โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดปฏิบัติงานให้สนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติให้เป็นรูปธรรมซึ่งได้ประกาศนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาในปี
พ.ศ.2541 โดยมีเป้าหมายให้ทุกโรงเรียนเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพ ในปีการศึกษา 2542
เพื่อกระตุ้นให้โรงเรียนได้ตระหนักถึงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสนองความต้องการของ
โรงเรียนและชุมชนตั้งนั้นเพื่อให้หน่วยงานทุกระดับตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงในสำนักงาน
จนถึงบุคลากรในระดับโรงเรียนได้ร่วมพัฒนาโรงเรียนให้เข้าสู่ระบบประกันคุณภาพภายในและ
ภายนอกอื่น ๆ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังได้เร่งปฏิรูปการเรียนรู้พร้อม
จัดเตรียมเข้าสู่ระบบสารสนเทศของโรงเรียนโดยทำการประเมินโรงเรียน ตามกรอบมาตรฐาน
โรงเรียนฉบับปัจจุบัน (พ.ศ.2541) ด้วยวิธีการให้โรงเรียนดำเนินการประเมินกันเองจากเครื่องมือ
ประเมินที่กรมส่งไปให้ เพื่อให้หน่วยงานตั้งแต่ระดับโรงเรียนจนถึงระดับกรมมีข้อมูลพื้นฐาน
สำหรับติดตามความก้าวหน้าของโรงเรียนในระยะต่อไปในปีการศึกษา 2542 - 2544

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร 2543 : 1) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
กำแพงเพชร ได้กำหนดให้โรงเรียนดำเนินการประเมินมาตรฐานโรงเรียนด้วยตนเองและต่อมาได้
แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินภายนอกอีกจำนวน 2 ครั้ง เพื่อต้องการรับทราบระดับคุณภาพของ
โรงเรียนในสังกัดที่บริหารตามกรอบมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ.2541 ในด้านมาตรฐานกระบวนการ
กันได้แก่ มาตรฐานการบริหารโรงเรียน และมาตรฐานการเรียนการสอน แต่ผู้วิจัยจะขอนำผล

การประเมินมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนเท่านั้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ต่อไป ซึ่งมีผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน พอสรุปผลของระดับคุณภาพในภาพรวมของการประเมินมาตรฐาน โรงเรียน พบว่า จากจำนวน โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทั้งหมด 418 โรงเรียน 6 สาขา มีโรงเรียนที่ผ่านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน จำนวน 138 โรงเรียน ไม่ผ่านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน จำนวน 280 โรงเรียน 6 สาขา จะพบว่าสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนที่ไม่ผ่านมาตรฐานด้านการบริหาร โรงเรียนมีมากถึงร้อยละ 68.42 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ผู้วิจัยถือว่าเป็นเรื่องที่น่าศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สภาพปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารและแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหาร โรงเรียนเพื่อนำผลการศึกษาวิจัยมาพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาสามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาและเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีนโยบายสนับสนุน กระตุ้นและพัฒนาให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดที่เปิดทำการสอนทุกระดับได้พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามกรอบมาตรฐาน โรงเรียน พ.ศ.2541 เพื่อเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐาน โรงเรียน

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาได้ตระหนักถึงเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องกระบวนการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนตามขั้นตอนในการใช้กระบวนการบริหาร โรงเรียน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการจัดองค์การ ขั้นตอนการดำเนินงาน และขั้นตอนการประเมินผล โดยมุ่งศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียน ปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียน และแนวทางพัฒนากระบวนการบริหาร โรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาที่มุ่งให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ตามขอบข่ายงานการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยการศึกษาการปฏิบัติตามและปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา 4 ขั้นตอน คือ

- 1.1 ขั้นตอนการวางแผน
- 1.2 ขั้นตอนการจัดองค์กร
- 1.3 ขั้นตอนการดำเนินงาน
- 1.4 ขั้นตอนการประเมินผล

จากการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอน ผู้บริหารโรงเรียนยึดขอบข่ายงานโรงเรียนประถมศึกษา 6 งาน และ องค์กรประกอบเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาเป็นกรอบในการบริหาร ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียนทุกโรงเรียน และปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 138 โรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และ 2 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เมื่อปีการศึกษา 2543 จำนวน 138 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนในปีการศึกษา 2544 จำนวน 136 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในปีการศึกษา 2544 ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนระดับจังหวัด ในปีการศึกษา 2543

3.2 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในปีการศึกษา 2544

3.3 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางพัฒนากระบวนการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ แนวทางพัฒนากระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ตามขอบข่ายกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา 4 ขั้นตอน และองค์ประกอบมาตรฐานโรงเรียน เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการบริหาร หมายถึง วิธีดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ตามขั้นตอนในการบริหาร 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การวางแผน หมายถึง การกำหนดการดำเนินการไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไรให้ใครทำ ทำที่ไหน ทำเมื่อไร และทำเพื่ออะไร

1.2 การจัดองค์การ หมายถึง กิจกรรมการจัดแบ่งงานของหน่วยงานออกเป็น ส่วนย่อยๆ พร้อมกำหนดวัตถุประสงค์ หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงาน รวมทั้ง การกำหนดรายการควบคุมบังคับบัญชาและการบริหารงานด้วย

1.3 การดำเนินงาน หมายถึง กิจกรรมการบริหารที่ต้องอาศัยการเป็นผู้นำ หรือภาวะผู้นำในการประสานงาน การสั่งการและการควบคุม เพื่อให้การบริหารงานดำเนินไปด้วย ความเรียบร้อยบรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ประกอบด้วย

1.3.1 การประสานงาน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารสร้างขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานทั้งภายนอกและภายในให้ร่วมปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน

1.3.2 การสั่งการ หมายถึง กิจกรรมการวินิจฉัยสั่งการควบคุม การปฏิบัติตน การนิเทศงานและการให้การช่วยเหลือในฐานะผู้บังคับบัญชา

1.3.3 การควบคุม หมายถึง การตรวจสอบและการแก้ไขการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เดินไปตามจุดประสงค์ที่ได้วางไว้

1.4 ประเมินผล หมายถึง วิธีดำเนินงานเพื่อตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานบรรลุ วัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด รวมไปถึงประสิทธิภาพของการบริหารขององค์การด้วย

2. เกณฑ์มาตรฐาน หมายถึง ข้อกำหนดในการประเมินมาตรฐานตามมาตรฐาน การบริหาร โรงเรียน

3. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. องค์ประกอบของมาตรฐานโรงเรียน หมายถึง สาระสำคัญของมาตรฐาน การบริหารโรงเรียน ได้แก่ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และคุณภาพ

4.1 มาตรฐาน หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งระบุถึงสภาพปัจจัย วิธีดำเนินงานหรือสภาพผลผลิตที่มีคุณภาพ และต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน

4.2 ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรที่บอกสภาพหรือคุณสมบัติในแต่ละเกณฑ์ มาตรฐาน

5. ระดับคุณภาพ หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนประถมศึกษา ตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ซึ่งจำแนกตามระดับคุณภาพออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับ 1 คุณภาพที่มีผลน่าพอใจต่ำ

ระดับ 2 คุณภาพที่มีผลน่าพอใจค่อนข้างสูง

ระดับ 3 คุณภาพที่มีผลน่าพอใจสูง

6. ผู้บริหาร หมอ เข้มแข็ง ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในปีการศึกษา 2544 ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานบริหาร โรงเรียนระดับจังหวัด ในปีการศึกษา 2543

7. โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ระดับจังหวัดของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เมื่อปีการศึกษา 2543 หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ทุกตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐานด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน ซึ่งได้คุณภาพระดับ 3 ใน 5 มาตรฐาน

8. การปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษิตามกระบวนการบริหารโรงเรียนใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการจัดองค์กร ขั้นตอนการดำเนินงานและขั้นตอนการประเมินผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานบริหาร โรงเรียน

9. ปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โรงเรียนของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2544 ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา

10. แนวทางพัฒนากระบวนการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ข้อเสนอแนะความคิดเห็น หรือวิธีการที่ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ในปีการศึกษา 2544

11. ประชากร หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนระดับจังหวัดในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

12. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในปีการศึกษา 2544 ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนใน
โรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาด้านมาตรฐานการบริหาร
โรงเรียนระดับจังหวัด เมื่อปีการศึกษา 2543

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
ได้ข้อมูลจากผลการวิจัย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการ
บริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น